

Spis treści

Wstęp	7
Geneza pojedynków w Polsce	11
Pojedynki sądowy	13
Kościół wobec pojedynków	31
Obrona czci szlacheckiej	43
Porachunki Polaków z Krzyżakami	64
Turnieje rycerskie	67
Pojedynki w dobie odrodzenia	72
Pojedynki sarmatów	75
Pojedynki w obronie czci	80
Zakazy pojedynków w konstytucjach sejmowych i artykułach marszałkowskich	91
Konstytucje sejmowe	91
Kwestia pojedynków w prawodawstwie wojskowym	
I Rzeczypospolitej	111
Kodyfikacje i projekty kodyfikacyjne wobec kwestii pojedynków	131
Korektura Praw (1532)	131
III Statut litewski (1588)	134
Zbiór praw sądowych Andrzeja Zamoyskiego	145
Pojedynki w dobie stanisławowskiej	153
Pojedynki żołnierzy kościuszkowskich i Legionów Dąbrowskiego	157
Pojedynki legionistów Dąbrowskiego	161
Publicyści wobec pojedynków	163
Pojedynki na ziemiach polskich w dobie zaborów	193
Pojedynki w II Rzeczypospolitej	201
Zakończenie	221
Bibliografia	227

POJEDYNKI należą do tych obyczajów, które przemieniły i o których możemy dziś mówić jedynie w kategoriach historycznych. Człowiekowi żyjącemu w XXI wieku jest trudno uwierzyć, że jeszcze w wieku XX, przed drugą wojną światową, modne były nie tylko w Europie, ale i za oceanem pojedynki, w których ginęli ludzie, nieraz bardzo wybitni, a wystarczającym pretekstem do ich zabicia była obraza honoru. Obrazić zaś honor było niezwykle łatwo, wystarczyło nadepnąć na nogę osobie wrażliwej na punkcie honoru i nie przeprosić jej. Celem pracy jest przedstawienie zjawiska społeczno-prawnego, jakim bez wątpienia były pojedynki, poczynając od ich dopuszczenia w postaci sądów bożych we wczesnych wiekach historii państwa, poprzez późniejsze ich zakazywanie jako zwyczaju bardzo szkodliwego dla bezpieczeństwa publicznego i ładu społecznego.